

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5. тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

---

20 вересня 2019 року

м. Херсон

РІШЕННЯ

№ 71

До Ради суддів України надійшло рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – Комісія) від 04 червня 2019 року № 92-зп/19 такого змісту.

Відповідно до статті 92 Закону України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» Комісія є державним органом суддівського врядування, який на постійній основі діє у системі правосуддя України. Комісія є колегіальним органом, до складу якого обираються (призначаються) 16 членів.

Організаційними формами діяльності Комісії є засідання у складі колегій, палат або у пленарному складі Комісії - залежно від питань, визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та Регламентом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженим рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16.

Колегія Вищої кваліфікаційної комісії суддів України формується не менше ніж з трьох членів Комісії. У складі Вищої кваліфікаційної комісії суддів України діють дві палати. До кожної палати входять по вісім членів Комісії (частини третя-п'ята статті 94 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

Комісія в межах визначених статтею 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» повноважень, зокрема, вносить рекомендацію про переведення судді відповідно до Закону, крім переведення як дисциплінарної санкції.

Відповідно до частини сьомої статті 94 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), пункту 1.3 розділу I Регламенту рішенням Комісії від 21.12.2017 № 133/зп (зі змінами, внесеними рішенням Комісії від 02.04.2018 № 72/зп-18) до роботи палати з питань добору і публічної служби суддів залучено членів кваліфікаційної палати Комісії в повному складі.

Підпунктом 4.13.2 пункту 4.13 розділу IV Регламенту визначено, що розгляд справи у Комісії закінчується ухваленням рішення. При цьому засідання Комісії є повноважним, якщо в ньому бере участь більшість від її складу, тобто не менше дев'яти членів Комісії (підпункт 2.1.4 пункту 2.1 розділу II Регламенту).

У роботі Комісії постало питання про рекомендування суддів Верховного Суду України, Вищого адміністративного суду України, Вищого господарського суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ для переведення на посаду судді до іншого суду того самого або нижчого рівня без конкурсу, зокрема, судді Вищого адміністративного суду України Штульмана І.В.

Станом на 04.06.2019 в провадженні окружного адміністративного суду міста Києва знаходилося сім проваджень за адміністративними позовами Штульмана І.В. до членів Комісії, зокрема: № 640/2574/1915 (відповідач Козьяков С.Ю.), № 640/4729/19 (ухвалою від 22.04.2019 зазначену справу об'єднано до спільного розгляду і вирішення зі справами № 640/4634/19 та № 640/5915/19 й присвоєно об'єднаним справам загальний № 640/4634/19) (відповідач Весельська Т.Ф.), № 640/5889/19 (відповідач Заріцька А.О.), № 640/5874/19 (відповідач Макарчук М.А.), № 640/5873/19 (відповідач Мішин М.І.), № 640/5876/19 (відповідач Устименко В.Є.), № 640/5883/19 (відповідач Тітов Ю.Г.).

Також в провадженні окружного адміністративного суду міста Києва перебувала справа № 640/2620/19 за адміністративним позовом Штульмана І.В. до члена Комісії Щотки С.О. Рішенням окружного адміністративного суду міста Києва від 25.03.2019 відмовлено повністю у задоволенні адміністративного позову.

Вказані обставини можуть становити конфлікт інтересів у членів Комісії, до яких Штульманом І.В. подано зазначені адміністративні позови.

Аналогічна ситуація наявна у випадках щодо переведення інших суддів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів України на посаду суддів до іншого суду того самого або нижчого рівня без конкурсу, які зверталися з адміністративними позовами до суду, в яких відповідачами є Комісія та/або члени Комісії.

Окрім того, Комісією проводиться кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді, зокрема, планується проведення такого оцінювання стосовно суддів окружного адміністративного суду міста Києва, в провадженні яких перебувають справи за позовами до Комісії та/або членів Комісії.

Проходження судьями окружного адміністративного суду міста Києва кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді за зазначених обставин може становити конфлікт інтересів у членів Комісії.

Заявлення членами Комісії, які є відповідачами у вказаних справах, про самовідвід і відповідно їх неучасть у прийнятті рішення Комісії стосовно внесення рекомендації про переведення суддів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів України на посаду суддів до іншого суду того самого або нижчого рівня без конкурсу, а також рішень щодо проведення кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді суддів

окружного адміністративного суду міста Києва, в провадженні яких перебувають справи за позовами до Комісії або до членів Комісії, призведе до втрати правомочності Комісії під час розгляду вказаних питань.

З огляду на наведене, з метою забезпечення проведення розгляду Комісією питань про рекомендації суддів Верховного Суду України, Вищого адміністративного суду України, Вищого господарського суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ для переведення на посаду судді до іншого суду того самого або нижчого рівня без конкурсу, а також щодо проведення кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді суддів окружного адміністративного суду міста Києва, Комісія звернулася до Ради суддів України з рішенням про врегулювання можливого конфлікту інтересів шляхом зовнішнього контролю за допомогою участі уповноважених осіб Ради суддів України в засіданні Комісії під час розгляду вказаних питань в статусі спостерігачів без права голосу.

Згідно з частиною другою статті 35 Закону України «Про запобігання корупції» у разі виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів у особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи, яка входить до складу колегіального органу (комітету, комісії, колегії тощо), вона не має права брати участь у прийнятті рішення цим органом. У разі якщо неучасть особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи, яка входить до складу колегіального органу, у прийнятті рішень цим органом призведе до втрати правомочності цього органу, участь такої особи у прийнятті рішень має здійснюватися під зовнішнім контролем. Рішення про здійснення зовнішнього контролю приймається відповідним колегіальним органом.

Відповідно до частини першої статті 29 Закону України «Про запобігання корупції» зовнішнє врегулювання конфлікту інтересів здійснюється шляхом:

1) усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;

2) застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень.

Статтею 33 вказаного Закону передбачено, що зовнішній контроль здійснюється в таких формах: 1) перевірка працівником, визначеним керівником органу, підприємства, установи, організації, стану та результатів виконання особою завдання, вчинення нею дій, змісту рішень чи проектів рішень, що приймаються або розробляються особою або відповідним колегіальним органом з питань, пов'язаних із предметом конфлікту інтересів; 2) виконання особою завдання, вчинення нею дій, розгляд справ, підготовка та прийняття нею рішень у присутності визначеного керівником органу працівника; 3) участь

уповноваженої особи Національного агентства в роботі колегіального органу в статусі спостерігача без права голосу.

Отже, застосуванню уповноваженим органом зовнішнього контролю має передувати виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів і неможливість врегулювати такий конфлікт у процесуальний спосіб або ж шляхом іншого усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Відповідно до пункту 6 частини восьмої статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Рада суддів України здійснює контроль за додержанням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів, Голови та членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Голови Державної судової адміністрації України чи його заступників; приймає рішення про врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів у діяльності зазначених осіб (у разі якщо такий конфлікт не може бути врегульований у порядку, передбаченому процесуальним законом).

Члени Комісії Козьяков С.Ю., Весельська Т.Ф., Заріцька А.О., Макарчук М.А., Мішин М.І., Устименко В.Є., Тітов Ю.Г. зверталися до Ради суддів України за роз'ясненням щодо наявності чи відсутності конфлікту інтересів, зокрема, у розгляді ними питання про рекомендування судді Вищого адміністративного суду України Штульмана І.В. для переведення на посаду судді до іншого суду того самого або нижчого рівня без конкурсу.

Рада суддів України роз'яснювала таке.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції»:

реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

приватний інтерес – це будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Немайновий інтерес, за визначенням закону, є інтересом, пов'язаним з особистими, сімейними, дружніми та іншими позаслужбовими стосунками.

У визначенні наявності чи відсутності конфлікту інтересів слід перш за все виходити з приватного інтересу того чи іншого члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, який розглядає конкретну справу (питання) та можливості впливу такого приватного інтересу на об'єктивність чи неупередженість рішення.

Відповідно до пункту 7 рішення Ради суддів України від 07 вересня 2017 року № 46 у членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України при

розгляді питань, віднесених до повноважень названого органу, конфлікт інтересів виникає лише за умови наявності приватного інтересу під час розгляду певного питання порядку денного засідання Комісії. У разі виникнення конфлікту інтересів член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України повинен заявити самовідвід відповідно до положень статті 100 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» та/або усунутись від виконання певних завдань і від участі в обговоренні певних питань відповідно до частини другої статті 35 Закону України «Про запобігання корупції».

З урахуванням зазначеного і того, що: Комісія є єдиним в Україні органом, уповноваженим вирішувати питання стосовно надання рекомендацій для переведення суддів; частиною дванадцятою статті 94 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України повинні у своїй діяльності та поза її межами дотримуватися найвищих стандартів етичної поведінки, в тому числі принципів та правил етики, які стосуються і суддів, - вбачається, що у названих членів Комісії відсутній конфлікт інтересів у розгляді питання про рекомендування судді Вищого адміністративного суду України Штульмана І.В. для переведення на посаду судді до іншого суду того самого або нижчого рівня без конкурсу.

Крім того, Голова Комісії Козьяков С.Ю. звертався до Ради суддів з питанням щодо наявності чи відсутності конфлікту інтересів у зв'язку з проведенням кваліфікаційного оцінювання суддів Окружного адміністративного суду міста Києва Добрівської Н.А., Костенка Д.А. та Федорчука А.Б. на відповідність займаній посаді.

Радою суддів України надано відповідь аналогічного змісту.

Поряд з цим, членів Комісії повідомлено, що у разі наявності у членів Комісії сумнівів щодо безсторонності при прийнятті рішення вони не позбавлені права заявити самовідвід, тобто врегулювати конфлікт інтересів в процесуальний спосіб.

Рішення Комісії від 04 червня 2019 року містить формулювання «можливий конфлікт інтересів», проте з нього не вбачається, який конкретний приватний інтерес мають члени Комісії у розгляді відповідних питань та які суперечності наявні між цим приватним інтересом та службовими повноваженнями.

Крім того, частиною третьою статті 33 Закону України «Про запобігання корупції» визначено, що у рішенні про здійснення зовнішнього контролю визначаються форма контролю, уповноважений на проведення контролю працівник, а також обов'язки особи у зв'язку із застосуванням зовнішнього контролю за виконанням нею відповідного завдання, вчиненням нею дій чи прийняття рішень.

Тобто наведені обов'язки чітко мають бути визначеними і член Ради суддів України, залучений до відповідних процесів, повинен мати реальні функції

контролю (так, Закон України «Про запобігання корупції» визначає, що у статусі спостерігача бере участь уповноважена особа Національного агентства з питань запобігання корупції; відміну від Ради суддів України – Національне агентство з питань запобігання корупції є спеціально уповноваженим суб'єктом, що має право складати протоколи за приписом статті 172-7 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

З огляду на наведене, заслухавши та обговоривши інформацію Голови Ради суддів України Моніча Б.С., на виконання покладених на Раду суддів України завдань, керуючись частиною восьмою статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Положенням про Раду суддів України, затвердженим X позачерговим з'їздом суддів України 16.09.2010 року (із подальшими змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а :

Визнати відсутніми підстави для застосування Радою суддів України зовнішнього контролю шляхом участі уповноважених осіб Ради суддів України в статусі спостерігачів без права голосу в засіданнях Вищої кваліфікаційної комісії суддів України під час розгляду нею питань про рекомендування суддів Верховного Суду України, Вищого адміністративного суду України, Вищого господарського суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ для переведення на посаду судді до іншого суду того самого або нижчого рівня без конкурсу, а також щодо проведення кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді суддів окружного адміністративного суду міста Києва.

**Голова
Ради суддів України**

Б.С. Моніч